

Afrika je novým ruským odbytíštěm zdrojů

Ni nationalinterest.org/feature/africa-russia's-new-resource-outlet-206432

27. dubna 2023

Dne 13. dubna uspořádal ruský Institut technologického rozvoje palivově-energetického komplexu panel I k diskusi o energetické spolupráci mezi Moskvou a africkými zeměmi. Jeden z expertů, Gabriel Anicet Kotchofa, který sloužil jako velvyslanec Beninu v Rusku, vysvětlil, že „v Africe čekáme na Rusko – na to, co může Rusko udělat. Řeknu vám něco, co se dnes nikdy neříká: Evropa nás unavuje.

Kotchofa jako absolvent Gubkinské ruské státní univerzity ropy a zemního plynu a ruský občan není neutrálním komentátorem. Nedávné energetické trendy však jeho prohlášení podporují. Africké země exponenciálně znásobují svůj dovoz ruské ropy v reakci na evropské sankce a cenové stropy, což Kremlu poskytuje dodatečnou flexibilitu ve financování jeho války proti Ukrajině.

Maroko dovezlo 600 000 barelů ruské nafty za celý rok 2021. Jen v únoru 2022 dorazil do středomořských přístavů severoafrické země přibližně dvojnásobek tohoto množství. Minulý měsíc Maroko, Tunisko a Alžírsko představovaly 30 procent ruského vývozu nafty, který se právě vrátil na úroveň před pandemií.

Moskva plní potřebu v Africe. Mezinárodní energetická agentura poznamenala, že pandemie koronaviru vyvolala dluhové krize ve dvaceti afrických zemích, což ještě zhorší dotační zátěž, které tyto země již nyní čelí v důsledku častých výkyvů cen energií. Spolu se

skutečností, že továrny se stále nevzpamatovaly z omezení pandemie, hledají africké země vnější pomoc z nových zdrojů. "Významné části [afrických rafinérií] jsou nečinné nebo nedostatečně vytížené kvůli zhoršení stavu zařízení, problémům s údržbou a přerušáním dodávek surovin," řekla Ljudmila Kaliničenko, výzkumnice z Ruské akademie věd, během výše zmíněného panelu . Africká populace přitom závratně roste.

Africké země jako takové čelí dvěma kombinovaným výzvám: nedostatku energetických rafinérií a rostoucí poptávce. Jedním z řešení, které usilovali, je zvýšit svou závislost na dovozu. V souladu s tím se tyto země obrátily na ruské plynárenské společnosti, které rády získaly přístup na nové trhy. Některé africké společnosti využily tohoto přeskupení dovozu a vývozu, aby oklamaly evropské země hledající náhradu za ruskou energii, která dříve proudila pod Baltským mořem.

Například v Maroku poslanec obvinil několik energetických společností z padělání dokumentů o původu ruského plynu, který byl po příjezdu rychle přeprodán do Evropy za vyšší cenu. Tyto společnosti údajně přimíchaly ruskou ropu do svých domácích komponent, aby zmírnily tlak místních těžebních procesů a zvýšily své zisky jak od ruských prodejců, tak od evropských kupujících. Plyn, který Moskva posílá do Afriky, zjevně není celý využíván k uspokojení domácí poptávky.

Kromě energetiky se vztahy mezi EU a Afrikou v posledních desetiletích zhoršují. Ruská dezinformační taktika, která byla od začátku rusko-ukrajinské války rozšířena, tento trend částečně vysvětluje.

Navzdory ujištění předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyenové , že EU nemá „žádné sankce na potraviny a zemědělské produkty“, senegalský prezident Macky Sall opakovaně vyjádřil obavy , že evropská obchodní omezení zablokovala mechanismy, které umožňují africkým zemím platit za nepostradatelná ruská obilí

a hnojiva. Pokud jde o vojenskou stránku, neschopnost Francie ochránit Malijce před džihádistickými teroristickými skupinami vedla v roce 2022 k úplnému stažení jejích sil. To vyvolalo v západní Africe rozšířené protifrancouzské nálady, které kromě šokujících obrázků vedly k útokům na podniky a diplomatické budovy. pálení francouzských vlajek.

Tuto nespokojenost podpořila ruská propaganda. Kremelské státem financované televizní sítě, jako je RT, podepsaly smlouvy se svými africkými protějšky, aby utvářely názory na pokračující válku na Ukrajině a zároveň opakovaly divákům, že Francie a Spojené státy poškodily africké zájmy. Nedávný únik amerických zpravodajských služeb přidává podrobnosti o tom, jak ruští představitelé vymýšleli propagandistické iniciativy, aby „přerovnali“ africké veřejné mínění na západní vliv.

Rusko nešetřilo debaty o energii ze svých pečlivě vytvořených narativů. Kotchofa během panelu tvrdil, že africké země byly „nuceny uzavírat nerentabilní smlouvy s evropskými partnery, v nichž se více než 90 procent ropy a ropných produktů vyváží z kontinentu“. Dodal, že vzhledem k tomu, že Rusko je požehnáno svými vlastními přírodními zdroji, necítí „potřebu brát suroviny“ od ostatních. Taková rétorika se často opakuje v médiích a šíří se po celé Africe, i když bezostyšně ignoruje nárůst těžby kobaltu, zlata a diamantů v Rusku a šíření společných podniků mezi ruskými a africkými společnostmi.

Rusko skutečně uzavřelo dohody o přírodních zdrojích s asi dvaceti africkými zeměmi. V listopadu 2021 podepsala Ruská státní vesmírná korporace „Roscosmos“ se Zimbabwe dohodu o spolupráci s cílem rozšířit své satelitní zpravodajství v zemi jako způsob, jak lokalizovat ložiska nerostů. Začátkem tohoto roku komentátor jednoho z největších ruských státních zpravodajských zdrojů, RIA Novosti, poznamenal, že nesmírná zásoba zdrojů Konga představuje finanční „smlouvu století“, než prohlásil, že Rusko necítí potřebu

opakovat evropský „neokolonialismus“. .“ Poté odhalil moskevskou mediální strategii: „Afričtí lídři často nemusí vysvětlovat, proč Rusko potřebují...[naše] PR na kontinentu je dobré a soběstačné.“

Západní i ruští pozorovatelé dělají chybu, když říkají, že nahrazení francouzského vlivu Pekingem a Moskvou v Africe ukazuje, že Spojené státy na kontinentu ztrácejí půdu pod nohama. Ve skutečnosti nejsou francouzské a americké zájmy v Africe zaměnitelné.

Spojené státy a Francie se však shodují, že je strategicky výhodné postavit se Rusku. Jejich jednota proti Kremlu posílí, až Rusové zaujmou místo Francouzů. A pokud ruské společnosti sdružují zdroje do Afriky, aby je překonala Čína, zatímco Spojené státy zaměří svou pozornost na jihovýchodní Asii, východní Evropu a Latinskou Ameriku, zvýšená angažovanost Moskvy v Africe najednou nevypadá tak špatně. S touto logikou by snad Spojené státy neměly spěchat s rozšiřováním diplomatických styků se zklamanými africkými zeměmi pokoušenými ruským exportem energie.

Tento argument má však zásadní chybu. Je to v rozporu se sankční politikou, kterou ministerstvo financí USA prosazuje od začátku války na Ukrajině: nahlodává schopnost Moskvy finančně podporovat své válečné operace. S nedávnými zprávami, že ruská ropa je do Evropy přepravována přes Afriku, by Bidenova administrativa měla považovat rostoucí kontinent za neoddělitelný od své strategie pro Rusko, spíše než za samostatné divadlo. To platí zejména pro země severní Afriky, které sousedí se Středozezemním mořem.

Jak řekl jeden z ruských expertů během panelu: „V současné době přepravujeme ruskou ropu a ropné produkty přes moře ve Středozezemním moři, ve španělském přístavu Ceuta a v řeckém přístavu Kalamata. Co nám ale brání využívat přístavní infrastrukturu severoafrických zemí pro tyto účely?“ Pokud chtějí američtí politici bránit rozsahu ruských vojenských operací,

nemohou zavírat oči před africkými zeměmi, které začaly přijímat obrovské dodávky ruské ropy a mohou se stát obětí dezinformačních kampaní Kremlu.

Americká agentura pro mezinárodní rozvoj, Hlas Ameriky a americké ropné a plynárenské společnosti musí synchronizovat své úsilí k dosažení tohoto cíle. První může rozšířit humanitární pomoc, druhá může poskytnout další podporu nezávislým mediálním organizacím a třetí může poskytnout konkurenční alternativy k plavbě ruské ropy k africkému pobřeží.

Ruští experti vážně přemýšlejí o tom, jak by mohli využít Afriku jako nedočkavý energetický trh a centrum přírodních zdrojů k získání pozice na bojišti. Američtí experti musí udělat totéž a zaměřit se na africké země, které dostávají podstatnou pomoc od Západu a jsou připraveny čelit kremelské plynové diplomacii a způsobu, jakým ruská média vykreslovala válku na Ukrajině.

Axel de Vernou je druhákem na Yaleově univerzitě a studuje globální záležitosti a historii s certifikátem pokročilého jazykového studia v ruštině. Je výzkumným asistentem v Yorktown Institute.

Obraz: